

РЕШЕНИЕ

№ 11691

гр. София, 25.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 16 състав, в
публично заседание на 25.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ася Тодорова

при участието на секретаря Елица Делчева, като разгледа дело номер **12950** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) във връзка с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) и е образувано по жалба на С. П. Б. с ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] против Решение № 1040-02-150/19.11.2025 г. на Директора на Териториално поделение на Национален осигурителен институт (ТП на НОИ) – Б., с което е отхвърлена жалбата ѝ и е потвърдено Разпореждане № РП-3-02-02061606/06.10.2025 г. на Ръководителя на контрола по разходите на ДОО на ТП на НОИ – Б., с което на основание чл. 114, ал. 5 от КСО е разпоредено да се прихване изискуемо вземане на С. П. Б. от държавното обществено осигуряване, представляващо парично обезщетение за бременност и раждане по болничен лист № Е20252081026 за м.09.2025 г. в размер на 807,75 лева главница с дължимо вземане по Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г., издадено на основание чл. 114, ал. 3 от КСО, съгласно което С. П. Б. следва да възстанови сума в размер на 40 791,11 лева, от които 35 480,14 лв. – главница и 5 310,97 лв. – лихва, начислена към датата на издаване на разпореждането. Към 06.10.2025 г. задължението е в размер на 37 427,67 лева, от които 23 481,18 лева главница, 5 310,97 лева лихва и 8 635,52 лева допълнително начислена лихва към датата на разпореждането. В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност, немотивираност и необоснованост на оспореното решение. Твърди се, че същото е издадено при съществени процесуални нарушения, както и в противоречие с КСО, АПК и съдебната практика. Посочва се, че обезщетенията са изплатени на С. П. Б. въз основа на законосъобразно подадени болнични листове и удостоверения, работила е по реален трудов договор, не е установена недобросъвестност от нейна страна. Твърди се нарушение на

принципа на съразмерност по чл. 6 от АПК, тъй като се удържа единственият ѝ доход (майчинството). Оспорва се изводът на административния орган, че чл. 114а от КСО позволява удържане на цялото обезщетение, което тълкуване противоречи на чл. 114, ал. 6 от КСО, чл. 213 от КСО, чл. 446 от ГПК и постоянната практика на ВАС. Исква се от съда да отмени оспореното решение и потвърденото с него разпореждане.

В съдебно заседание, жалбата се поддържа лично от оспорващата.

Ответникът Директор на ТП на НОИ – Б., в депозирано по делото от упълномощен юрисконсулт писмено становище, излага съображения за неоснователност на жалбата. Сочи се, че към датата на издаване на Разпореждане № РП-3-02-02061606/06.10.2025 г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО на ТП на НОИ - Б. и потвърждаващото го Решение № 1040-02-150/19.11.2025 г. на Директора на ТП на НОИ - Б., Разпореждане № РВ-3-02- 01392659/13.07.2023 г. на Ръководителя на контрола по разходите на ТП на НОИ - Б. е влязло в законна сила. Представено е удостоверение приложение № 9 с вх. № Р14-21-000-00-[ЕГН]/26.09.2025 г. относно правото на С. П. Б. на парично обезщетение по болничен лист № Е20252081026 за периода от 08.09.2025 г. до 24.10.2025 г., съгласно което С. П. Б. има право на парично обезщетение по болничен лист за м. 09.2025 г. в размер на 807,75 лева. Налице е и дължимо вземане, което не е погасено доброволно в 14-дневен срок от връчване на Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО на ТП на НОИ – Б., двете задължения са еднородни - парични, ликвидни и изискуеми и на основание чл. 114, ал. 5 от КСО е издадено Разпореждане № РП-3-02-02061606/06.10.2025 г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО на ТП на НОИ - Б., потвърдено със сега оспореното решение. Съгласно чл. 114, ал. 5 от КСО дължимите суми по разпореждания, които не са погасени доброволно в срока по ал. 3 и 4 (14-дневен срок от връчването им), подлежат на принудително изпълнение по реда на чл. 110, ал. 5, т. 1 от този кодекс или по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, или чрез прихващане от изискуеми вземания на осигурения от държавното обществено осигуряване. Претендират се разноски за юрисконсултско възнаграждение.

По делото са събрани писмени доказателства.

Административен съд София-град, след като анализира поотделно и в съвкупност приобщените по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

С Разпореждане № РВ-3-02-1392659/13.07.2023 г. на Ръководителя на контрола по разходите на ДОО на ТП на НОИ – Б. на С. П. Б. е разпоредено да възстанови недобросъвестно получените суми като парично обезщетение поради общо заболяване, парично обезщетение за бременност и раждане за периода 17.05.2021 г. до 29.10.2022 г. в размер на 40 791,11 лева, от които 35 480,14 лева главница и 5 310,97 лева – лихва, начислена към датата на издаване на разпореждането. Разпореждането е обжалвано по административен ред пред Директора на ТП на НОИ – Б. по реда на чл. 117, ал. 3 от КСО, който с Решение № 1040-02-106/25.09.2023 г. е отхвърлил жалбата на С. П. Б. и е потвърдил оспореното разпореждане. Решение № 1040-02-106/25.09.2023 г. на Директора на ТП на НОИ – Б. е обжалвано от С. П. Б. по реда на чл. 118 от КСО пред Административен съд София-град. С Решение № 25098/27.11.2024 г., постановено по адм. дело № 5079/2024 г. по описа на АССГ, е отхвърлена жалбата на С. П. Б. срещу обжалваното Решение № 1040-02-106/25.09.2023 г. на Директора на ТП на НОИ – Б., което е оставено в сила с окончателно решение № 7974 от 17.07.2025 г., постановено по адм.д. № 2551/2025 г. по описа на Върховен административен съд.

Въз основа на Разпореждане № РВ-3-02-1392659/13.07.2023 г. е издадено Разпореждане № РП-3-02-02061606/06.10.2025 г. на Ръководителя на контрола по разходите на ДОО на ТП на НОИ – Б., с което на основание чл. 114, ал. 5 от КСО е разпоредено да се прихване изискуемо вземане на С.

П. Б. от държавното обществено осигуряване, представляващо парично обезщетение за бременност и раждане по болничен лист № E20252081026 за м.09.2025 г. в размер на 807,75 лева главница с дължимото вземане по Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г., издадено на основание чл. 114, ал. 3 от КСО, съгласно което С. П. Б. следва да възстанови сума в размер на 40 791,11 лв., от които 35 480,14 лв. – главница и 5 310,97 лв. – лихва, начислена към датата на издаване на разпореждането. Към 06.10.2025 г. задължението е в размер на 37 427,67 лева, от които 23 481,18 лева главница, 5 310,97 лева лихва и 8 635,52 лева допълнително начислена лихва към датата на разпореждането. Разпореждането е оспорено по административен ред и с Решение № 1040-02-150/19.11.2025 г. на Директора на Териториално поделение на Национален осигурителен институт (ТП на НОИ) – Б. жалбата на С. П. Б. е отхвърлена и е потвърдено оспореното разпореждане. Директорът на ТП на НОИ – Б. е приел, че в конкретния случай, предвид влязлото в законна сила Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г. и обстоятелството, че в 14-дневен срок от съобщаването му С. П. Б. не е погасила доброволно дължимата сума, правилно и законосъобразно на основание чл. 114, ал. 5 от КСО е разпоредено да се прихване изискуемо вземане на С. П. Б. от държавното обществено осигуряване с дължимо вземане по Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г. Посочено е, че КСО предвижда специален ред за извършване на прихващане като способ за принудително събиране на установени вземания на ДОО, който изключва прилагането на ДОПК. По силата на чл. 114а от КСО отпада несекверуемостта за вземанията, за които законодателят е предвидил засилена правна защита, а именно – за издръжка и вземанията на ДОО, поради което за тях е неприложима предвидената в ДОПК забрана за принудително събиране. Решение № 1040-02-150/19.11.2025 г. е връчено на оспорващата на 24.11.2025 г. видно от известие за доставяне на л. 36 от делото. Жалбата е подадена в Административен съд София-град, чрез административния орган, на 01.12.2025 г.

При така установената фактическа обстановка настоящият състав на Административен съд София-град, като извърши по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК цялостна проверка за законосъобразността на оспорения индивидуален административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, достигна до следните правни изводи:

Жалбата е редовно подадена, от надлежна страна, имаща правен интерес да обжалва негативен за нея и подлежащ на съдебен контрол акт, в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК и при липса на отрицателни процесуални предпоставки за произнасяне по съществото на спора.

Оспореното решение на Директора на ТП на НОИ - Б. е издадено от административен орган, разполагащ с материална и териториална компетентност, съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „д“ от КСО, съгласно която пред ръководителя на съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт се подават жалби срещу разпореждания за възстановяване на неоснователно получени плащания по държавното обществено осигуряване по чл. 98, ал. 2 и чл. 114, ал. 3 и 4, за прихващане по чл. 114, ал. 5 и за възстановяване по чл. 115, ал. 2. Обжалваният акт е издаден в законоустановената форма, при спазване на административно производствените правила за неговото издаване и съдържа изложени фактически и правни основания за издаването си, което го прави мотивиран и дава възможност да бъде преценена законосъобразността му. Потвърденото разпореждане също е издадено от компетентните по закон органи съгласно чл. 114, ал. 5 от КСО.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Разпоредбата на чл. 114, ал. 1 и ал. 2 от КСО предвижда, че недобросъвестно получените суми за осигурителни плащания се възстановяват от лицата, които са ги получили, заедно с лихвата, а добросъвестно получените суми за осигурителни плащания не подлежат на възстановяване с

изключение на посочените в точки 1 до 3 случаи.

Съгласно чл. 114, ал. 3 от КСО за възстановяване на сумите по ал. 1 и ал. 2 длъжностното лице, на което е възложено ръководството на контрола по разходите на държавното обществено осигуряване в съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, или друго длъжностно лице, определено от ръководителя на поделението, издава разпореждане, което подлежи на доброволно изпълнение в 14-дневен срок от връчването му.

Разпоредбата на чл. 114, ал. 5 от КСО урежда способите за принудително изпълнение на ликвидни, но непогасени доброволно задължения към държавното обществено осигуряване. Съгласно същата длъжимите суми по разпореждания, които не са погасени доброволно в срока по ал. 3 и 4, подлежат на принудително изпълнение по реда на чл. 110, ал. 5, т. 1 от този кодекс или по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, или чрез прихващане от изискуеми вземания на осигурения от държавното обществено осигуряване. Прихващането се извършва с разпореждане на длъжностното лице, на което е възложено ръководството на контрола по разходите на държавното обществено осигуряване в съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, или на друго длъжностно лице, определено от ръководителя на поделението. Уреденият в чл. 114, ал. 5 КСО способ за изпълнение е специален по отношение на общия ред за прихващане и на принудителното изпълнение на публични вземания по ДОПК. По естеството си прихващането по този ред представлява способ за принудително изпълнение, тъй като само на осигурителния орган, управляващ фондовете на ДОО, е предоставено правото с едностранно волеизявление да удовлетвори вземането си. Материалноправните предпоставки за извършване на прихващане по реда на чл. 114, ал. 5 от КСО са наличие на две насрещни задължения, идентичност на субектите по двете правоотношения, еднородност на двете задължения и изискуемост на вземането на страната (в случая на административния орган, осъществяващ контрола на разходите на ДОО), която прави изявление за прихващане.

В случая, към датата на извършеното прихващане с процесното Разпореждане № РП-3-02-02061606/06.10.2025 г., потвърдено със сега оспореното решение, са били налице всички законови предпоставки за извършване на прихващане. С Разпореждане № РВ-3-02-1392659/13.07.2023 г. на Ръководителя на контрола по разходите на ДОО на ТП на НОИ – Б. на С. П. Б. е разпоредено да възстанови недобросъвестно получените парично обезщетение поради общо заболяване, парично обезщетение за бременност и раждане за периода 17.05.2021 г. до 29.10.2022 г. в размер на 40 791,11 лева, от които 35 480,14 лева главница и 5 310,97 лева – лихва, начислена към датата на издаване на разпореждането, т.е. установена е подлежаща на възстановяване сума за недобросъвестно получено парично обезщетение по ДОО. Разпореждането е връчено на С. П. Б. на 26.07.2023 г. и в определения в чл. 114, ал. 3 от КСО 14-дневен срок длъжимата сума не е погасена доброволно от С. П. Б., т.е. издаденото разпореждане не е било доброволно изпълнено. В конкретния случай безспорно се установява, че процесното разпореждане е влязло в законна сила. Както бе посочено и по-горе, Разпореждането е обжалвано по административен ред пред Директора на ТП на НОИ – Б. по реда на чл. 117, ал. 3 от КСО, който с Решение № 1040-02-106/25.09.2023 г. е отхвърлил жалбата на С. П. Б. и е потвърдил оспореното разпореждане. Решение № 1040-02-106/25.09.2023 г. на Директора на ТП на НОИ – Б. е обжалвано от С. П. Б. по реда на чл. 118 от КСО пред Административен съд София-град. С Решение № 25098/27.11.2024 г., постановено по адм. дело № 5079/2024 г. по описа на АССГ, е отхвърлена жалбата на С. П. Б. срещу обжалваното Решение № 1040-02-106/25.09.2023 г. на Директора на ТП на НОИ – Б., което е оставено в сила с окончателно решение № 7974 от 17.07.2025 г., постановено по адм.д. № 2551/2025 г. по описа на Върховен административен

съд. Ето защо, при констатирана липса на доброволно изпълнение административният орган може да пристъпи към специалния ред за принудително изпълнение на задължението на жалбоподателката към ДОО.

Същевременно не е предмет на спор между страните, че оспорващата С. П. Б. има изискуемо вземане от държавното обществено осигуряване, представляващо парично обезщетение за бременност и раждане по болничен лист № E20252081026 за м.09.2025 г. в размер на 807,75 лева. Двете задължения са еднородни – парични, същите са ликвидни и изискуеми – определени са по основание и размер. Следователно, изпълнени са предпоставките за извършване на прихващане, каквото длъжностното лице е разпоредило с процесното Разпореждане № РП-3-02-02061606/06.10.2025 г.

Неоснователни са доводите в жалбата, че изцяло незаконосъобразно е прихванато цялото вземане от ДОО на оспорващата, представляващо парично обезщетение за бременност и раждане по болничен лист № E20252081026 за м.09.2025 г. в размер на 807,75 лева. Размерът на удръжките е върху цялото вземане съгласно разпоредбата на чл. 114а от КСО. Разпоредбата на чл. 114а, ал. 1 от КСО изрично посочва, че върху паричните обезщетения и помощите, изплащани по този кодекс, не могат да се налагат запори по реда на Гражданския процесуален кодекс и Данъчно-осигурителния процесуален кодекс или да се извършват други удръжки освен за задължения към държавното обществено осигуряване и за задължения за издръжка, както и при прихващане на суми по реда на чл. 114, ал. 5. Регламентираният в разпоредбата ред за принудително изпълнение е специален по отношение на общия ред за прихващане и принудително изпълнение на публични задължения по ДОПК. В тази връзка, закрилата, предвидена в чл. 114а, ал. 1 от КСО, не се разпростира по отношение на задължения към държавното обществено осигуряване и за задължения за издръжка, както и при прихващане по реда на чл. 114, ал. 5 от КСО. Забраната за принудително изпълнение върху обезщетения от социалното осигуряване, установена в чл. 213, ал. 2, т. 1 ДОПК, се прилага само по отношение на вземанията, предмет на производства по ДОПК, но не намира субсидиарно приложение при принудителното изпълнение по реда на чл. 114, ал. 5 от КСО. Налице е изрична специална норма, както бе посочено и по-горе – чл. 114а, ал. 1 от КСО, по силата на която забраната за налагане на запори върху паричните обезщетения и помощите, изплащани по КСО и извършването на удръжки, не се прилага за задължения на лицата към ДОО и за задължения за издръжка и при прихващане по реда на чл. 114, ал. 5 от КСО. С разпоредбата на чл. 114а от КСО са посочени двете притезания, на които законодателят придава засилена правна защита и спрямо тях, като изрично посочени от закона, правилото за несеквестируемост отпада, противно на изложените в жалбата възражения в тази насока. В този смисъл имуществената отговорност на длъжника спрямо посочените от закона притезания е по-широка и при отпаднала несеквестируемост следва да се удовлетворят преди всичко притеженията, които се ползват със засилена правна защита - в случая задължението към ДОО. Разпоредбата на чл. 114а, ал. 1 КСО не предвижда ограничения за удръжки и прихващания, както и характера на сумите, когато се отнася за задължения към ДОО и за задължения за издръжка. Настоящото вземане на С. П. Б. е за обезщетение за бременност и раждане и няма пречка то да бъде прихванато от изплатените и получени от нея подлежащи на възстановяване суми за обезщетение поради общо заболяване и парично обезщетение за бременност и раждане.

В този смисъл е установената трайна и непротиворечива съдебна практика на Върховен административен съд по аналогични казуси, примерно решение № 2743/07.03.2017 г. по адм. дело № 2903/2016 г., решение № 5954/18.05.2021 г. по адм. д. № 2890/2021 г., решение № 3334 от 31.03.2025 г. по адм. д. № 11623/2024 г.; решение № 3882 от 10.04.2025 г. по адм. д. № 7989/2024 г., решение № 1314 от 11.02.2022 г. на ВАС по адм. д. № 10781/2021 г., решение №

5776/10.05.2017 г. по адм. д. № 6527/2016 г., решение № 4128/04.04.2017 г. по адм. д. № 4771/2016 г., решение № 3758/28.03.2017 г. по адм. д. № 3140/2016 г., решение № 16996/12.12.2019 г. по адм. дело № 3197/2019 г., решение № 2042/10.02.2020 г. по адм. д. № 5445/2019 г., решение № 14280/24.10.2019 г. по адм. д. № 3198/2019 г., решение № 15036/06.11.2019 г. по адм. д. № 8812/2019 г., решение № 12199 от 13.11.2024 г. на ВАС по адм. д. № 2819/2024 г. и редица други.

За пълнота следва се отбележи, че изложените доводи, че обезщетенията са изплатени на С. П. Б. въз основа на законосъобразно подадени болнични листове и че е работила по реален трудов договор, както и, че не е установена недобросъвестност от нейна страна, са неотносими в настоящето производство, тъй като вече са били разрешени с издаване на влязлото в законна сила Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО. Допустимите спорни въпроси в настоящето производство са размерът на сумата за прихващане, ликвидни и изискуеми ли са сумите за прихващане, насрещни между страните ли са вземанията, допустим ли е способът за погасяне на задължения и размерът, до който може да бъде извършено прихващане от органа от взмането на длъжника. Тези въпроси са били обсъдени от административния орган и формулираните изводи са изцяло в съответствие с приложимите материалноправни разпоредби и установените факти и обстоятелства в конкретния случай.

Предвид изложеното съдът намира обжалвания административен акт за правилен и законосъобразен. Същият е постановен при правилно приложение на материалния закон и при липса на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Актът е постановен в съответствие и с целта на закона.

Изложеното показва, че административният акт е валиден, издаден в съответствие с материалния закон и процесуалните правила, поради което подадената от С. П. Б. жалба е неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

От ответника по делото не се претендират разноски, с оглед на което съдът не дължи произнасяне в този смисъл.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване на основание чл. 119 във връзка с чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „д“ от КСО.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Административен съд София - град, Трето отделение, 16-ти състав

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на С. П. Б. с ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] против Решение № 1040-02-150/19.11.2025 г. на Директора на Териториално поделение на Национален осигурителен институт (ТП на НОИ) – Б., с което е отхвърлена жалбата ѝ и е потвърдено Разпореждане № РП-3-02-02061606/06.10.2025 г. на Ръководителя на контрола по разходите на ДОО на ТП на НОИ – Б., с което на основание чл. 114, ал. 5 от КСО е разпоредено да се прихване изискуемо вземане на С. П. Б. от държавното обществено осигуряване, представляващо парично обезщетение за бременност и раждане по болничен лист № Е20252081026 за м.09.2025 г. в размер на 807,75 лева главница с дължимо вземане по Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г., издадено на основание чл. 114, ал. 3 от КСО, съгласно което С. П. Б. следва да възстанови сума в размер на 40 791,11 лв., от които 35 480,14 лв. – главница и 5 310,97 лв. – лихва, начислена към датата на издаване на разпореждането, което задължение към 06.10.2025 г. е в размер на 37 427,67 лева, от които 23 481,18 лева главница, 5 310,97 лева лихва и 8 635,52 лева допълнително начислена лихва към датата на разпореждането. На основание чл. 119 от КСО решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Съдия: